

Titlul I. Dispoziții generale

Capitolul I. Domeniul de aplicare a Codului de procedură fiscală

Art. 1. Sfera de aplicare a Codului de procedură fiscală. (1) Prezentul cod reglementează drepturile și obligațiile părților din raporturile juridice fiscale privind administrarea impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat și bugetelor locale, prevăzute de Codul fiscal.

(2) Prezentul cod se aplică și pentru administrarea drepturilor vamale, precum și pentru administrarea creanțelor provenind din contribuții, amenzi și alte sume ce constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit legii, în măsura în care prin lege nu se prevede altfel.

(3) Prin *administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat* se înțelege ansamblul activităților desfășurate de organele fiscale în legătură cu:

- a) înregistrarea fiscală;
- b) declararea, stabilirea, verificarea și colectarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat;
- c) soluționarea contestațiilor împotriva actelor administrative fiscale.

(4)^[1] Prezentul cod nu se aplică pentru administrarea creanțelor datorate bugetului general consolidat rezultate din raporturi juridice contractuale, cu excepția redevențelor miniere, a redevențelor petroliere și a redevențelor rezultate din contracte de concesiune, arendă și alte contracte de exploatare eficientă a terenurilor cu destinație agricolă, încheiate de Agenția Domeniilor Statului.

Art. 2. Raportul Codului de procedură fiscală cu alte acte normative. (1) Administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, prevăzute la art. 1, se îndeplinește potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, ale Codului fiscal, precum și ale altor reglementări date în aplicarea acestora.

(2) Prezentul cod constituie procedura de drept comun pentru administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat.

(3) Unde prezentul cod nu dispune se aplică prevederile Codului de procedură civilă.

Art. 3. Modificarea și completarea Codului de procedură fiscală. (1) Prezentul cod se modifică și se completează numai prin lege, promovată, de regulă, cu 6 luni înainte de data intrării în vigoare a acesteia.

---

^[1] Alin. (4) al art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 1 din O.U.G. nr. 47/2012.

(2) Orice modificare sau completare la prezentul cod intră în vigoare cu începere din prima zi a anului următor celui în care a fost adoptată prin lege.

Art. 4.^[1] *Abrogat.*

Capitolul II. Principii generale de conduită în administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat

Art. 5. Aplicarea unitară a legislației. (1) Organul fiscal este obligat să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, urmărind stabilirea corectă a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat.

(2)^[2] Comisia fiscală centrală constituită potrivit art. 6 din Codul fiscal are responsabilități de elaborare a deciziilor cu privire la aplicarea unitară a prezentului cod, a legislației subsecvente acestuia, precum și a legislației care intră în sfera de aplicare a Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Norme metodologice:

5.1. În scopul aplicării unitare a prevederilor legislației fiscale, Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Administrației și Internelor pot elabora ghiduri practice pentru îndrumarea funcționarilor din domeniul fiscal.

Art. 6. Exercițarea dreptului de apreciere. Organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale și să adopte soluția admisă de lege, întemeiată pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză.

Norme metodologice:

6.1. În aprecierea unei situații fiscale asupra căreia urmează a lua o decizie, organul fiscal va determina stările de fapt relevante din punct de vedere fiscal prin utilizarea mijloacelor de probă prevăzute de lege.

Art. 7. Rolul activ. (1) Organul fiscal înștiințează contribuabilul asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în desfășurarea procedurii potrivit legii fiscale.

(2) Organul fiscal este îndreptățit să examineze, din oficiu, starea de fapt, să obțină și să utilizeze toate informațiile și documentele necesare pentru determinarea corectă a situației fiscale a contribuabilului. În analiza efectuată organul fiscal va identifica și va avea în vedere toate circumstanțele edificatoare ale fiecărui caz.

(3) Organul fiscal are obligația să examineze în mod obiectiv starea de fapt, precum și să îndrume contribuabilii pentru depunerea declarațiilor și

---

[1] Art. 4 a fost abrogat prin art. 1 pct. 1 din O.U.G. nr. 39/2010.

[2] Alin. (2) al art. 5 a fost introdus prin art. 1 pct. 2 din O.U.G. nr. 39/2010.

a altor documente, pentru corectarea declarațiilor sau a documentelor, ori de câte ori este cazul.

(4) Organul fiscal decide asupra felului și volumului examinărilor, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte și de limitele prevăzute de lege.

(5) Organul fiscal îndrumă contribuabilul în aplicarea prevederilor legislației fiscale. Îndrumarea se face fie ca urmare a solicitării contribuabililor, fie din inițiativa organului fiscal.

Norme metodologice:

7.1. Înștiințarea contribuabililor asupra drepturilor și obligațiilor în cadrul procedurii în desfășurare se face verbal sau în scris. Dacă informarea se face verbal, organul fiscal va întocmi o notă în care va consemna îndeplinirea obligației și orice alte detalii legate de aceasta pe care le consideră relevante. Nota se va atașa la dosarul cazului.

7.2. Îndrumarea ca urmare a solicitării contribuabililor se face de către organul fiscal prin asistență directă la sediul acestuia, precum și prin corespondență scrisă, e-mail, telefon și altele asemenea.

7.3. Îndrumarea contribuabililor din inițiativa organului fiscal se face prin furnizarea de servicii menite să le faciliteze acestora îndeplinirea obligațiilor fiscale, precum și prin acțiuni de educare în domeniul fiscal. Această îndrumare se poate realiza atât la nivel central, cât și la nivel local, prin orice instrument aflat la dispoziția organului fiscal, cum ar fi: transmiterea formularelor de declarații, furnizarea de programe informatice pentru completarea acestora, elaborarea și distribuirea de materiale publicitare (ghiduri, broșuri, pliante, afișe și altele asemenea), difuzarea în presa scrisă de articole, comunicate și materiale de presă, întâlniri de lucru cu grupuri de contribuabili, furnizarea de informații în cadrul emisiunilor informative ale posturilor de radio și televiziune, introducerea în programele de învățământ a unor lecții cu subiect de fiscalitate și altele asemenea.

Note: A se vedea și:

1. Codul etic al funcționarului public din administrația fiscală, care își desfășoară activitatea în domeniul asistenței contribuabililor, aprobat prin Ordinul M.F.P. nr. 137/2004 (M. Of. nr. 66 din data de 27 ianuarie 2004);

2. Carta drepturilor și obligațiilor contribuabililor pe timpul desfășurării inspecției fiscale, aprobată prin Ordinul M.F.P. nr. 713/2004 (M. Of. nr. 977 din 25 octombrie 2004);

3. Ordinul președintelui A.N.A.F. nr. 205/2012 pentru aprobarea Procedurii de solicitare și emitere, în format electronic, a adevărinței privind înregistrarea documentului care atestă dreptul de folosință asupra spațiului cu destinație de sediu social și a certificatului pentru spațiul cu destinație de sediu social (M. Of. nr. 148 din 6 martie 2012).

Art. 8. Limba oficială în administrația fiscală. (1) Limba oficială în administrația fiscală este limba română.

(2) Dacă la organele fiscale se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, organele fiscale vor solicita ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română certificate de traducători autorizați.

(3) Dispozițiile legale cu privire la folosirea limbii minorităților naționale se aplică în mod corespunzător.

Norme metodologice:

8.1. Potrivit dispozițiilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001^[1], cu modificările și completările ulterioare, în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor organele fiscale vor aplica prevederile legale privind dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a se adresa oral sau în scris și în limba maternă, precum și comunicarea către aceștia a răspunsurilor atât în limba română, cât și în limba maternă. Actele administrative fiscale emise în astfel de situații se întocmesc în mod obligatoriu în limba română.

8.2. Organele fiscale competente teritorial sunt obligate să asigure condițiile pentru folosirea limbii materne în toate situațiile prevăzute de lege, potrivit pct. 8.1.

Art. 9. Dreptul de a fi ascultat. (1) Înaintea luării deciziei organul fiscal este obligat să asigure contribuabilului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere cu privire la faptele și împrejurările relevante în luarea deciziei.

(2) Organul fiscal nu este obligat să aplice prevederile alin. (1) când:

a) întârzierea în luarea deciziei determină un pericol pentru constatarea situației fiscale reale privind executarea obligațiilor contribuabilului sau pentru luarea altor măsuri prevăzute de lege;

b) situația de fapt prezentată urmează să se modifice nesemnificativ cu privire la cuantumul creanțelor fiscale;

c) se acceptă informațiile prezentate de contribuabil, pe care acesta le-a dat într-o declarație sau într-o cerere;

d) urmează să se ia măsuri de executare silită.

Art. 10. Obligația de cooperare. (1) Contribuabilul este obligat să coopereze cu organele fiscale în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime, conform realității, și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute.

(2) Contribuabilul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților juridice și efective ce îi stau la dispoziție.

Art. 11. Secretul fiscal. (1) Funcționarii publici din cadrul organului fiscal, inclusiv persoanele care nu mai dețin această calitate, sunt obligați, în condițiile legii, să păstreze secretul asupra informațiilor pe care le dețin ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

(2) Informațiile referitoare la impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat pot fi transmise numai:

a) autorităților publice, în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege;

b) autorităților fiscale ale altor țări, în condiții de reciprocitate în baza unor convenții;

---

[1] Legea administrației publice locale nr. 215/2001 a fost republicată în M. Of. nr. 123 din 20 februarie 2007.

c) autorităților judiciare competente, potrivit legii;

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) Autoritatea care primește informații fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informațiilor primite.

(3¹)^[1] Este permisă transmiterea informațiilor de natura celor prevăzute la alin. (1), inclusiv pentru perioada în care a avut calitatea de contribuabil:

a) contribuabilului însuși;

b) succesorilor acestuia.

(3²) În scopul aplicării prevederilor alin. (2) lit. a), autoritățile publice pot încheia protocoale privind schimbul de informații.

(4) Este permisă transmiterea de informații cu caracter fiscal în alte situații decât cele prevăzute la alin. (2), în condițiile în care se asigură că din acestea nu reiese identitatea vreunei persoane fizice sau juridice.

(4¹)^[2] *Abrogat.*

(5) Nerespectarea obligației de păstrare a secretului fiscal atrage răspunderea potrivit legii.

Norme metodologice:

11.1. În categoria informațiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la identitatea contribuabililor, natura și cuantumul obligațiilor fiscale, natura, sursa și suma veniturilor debitorului, plăți, conturi, rulaje, transferuri de numerar, solduri, încasări, deduceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informații obținute din declarații ori documente prezentate de către contribuabili sau orice alte informații cunoscute de organul fiscal ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

Notă: A se vedea și Ordinul președintelui A.N.A.F. nr. 2151/2011 privind înscrierea pe documente a numărului de înregistrare ca operator de date cu caracter personal (M. Of. nr. 390 din 3 iunie 2011).

Art. 12. Buna-credință. Relațiile dintre contribuabili și organele fiscale trebuie să fie fundamentate pe bună-credință, în scopul realizării cerințelor legii.

Decizii ale Comisiei de proceduri fiscale. Potrivit Deciziei nr. 3/2008, aprobată prin Ordinul președintelui A.N.A.F. nr. 1801/2008 (M. Of. nr. 883 din 24 decembrie 2008), în aplicarea art. 12, art. 111, art. 114, art. 119 și art. 120 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 31 iulie 2007: „În situația în care contribuabilul, cu bună-credință, efectuează o plată mai mare decât cuantumul creanței fiscale înscrise eronat într-o declarație fiscală care a fost corectată ulterior de către contribuabil sau au fost stabilite de către organul fiscal diferențe datorate în plus față de creanța fiscală inițială, în condițiile legii, data stingerii, în limita sumei plătite suplimentar, este data plății astfel cum aceasta este definită de lege, dacă suma plătită suplimentar nu a fost stinsă

[1] Alin. (3¹) și (3²) ale art. 11 au fost introduse prin art. I pct. 2 din O.G. nr. 29/2011.

[2] Alin. (4¹) al art. 11 a fost introdus prin art. I pct. 2 din O.G. nr. 47/2007 și abrogat prin art. unic pct. 1 din Legea nr. 52/2009.

până la data corectării de către contribuabil sau până la data stabilirii de către organul fiscal a diferenței datorate în plus.”

Capitolul III. Aplicarea prevederilor legislației fiscale

Art. 13. Interpretarea legii. Interpretarea reglementărilor fiscale trebuie să respecte voința legiuitorului așa cum este exprimată în lege.

Art. 14. Criteriile economice. (1) Veniturile, alte beneficii și valori patrimoniale sunt supuse legii fiscale indiferent dacă sunt obținute din activități ce îndeplinesc sau nu cerințele altor dispoziții legale.

(2)^[1] Situațiile de fapt relevante din punct de vedere fiscal se apreciază de organul fiscal după conținutul lor economic.

Art. 15. Eludarea legislației fiscale. (1) În cazul în care, eludându-se scopul legii fiscale, obligația fiscală nu a fost stabilită ori nu a fost raportată la baza de impunere reală, obligația datorată și, respectiv, creanța fiscală corelativă sunt cele legal determinate.

(2) Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) sunt aplicabile prevederile art. 23.

Capitolul IV. Raportul juridic fiscal

Art. 16. Conținutul raportului de drept procedural fiscal. Raportul de drept procedural fiscal cuprinde drepturile și obligațiile ce revin părților, potrivit legii, pentru îndeplinirea modalităților prevăzute pentru stabilirea, exercitarea și stingerea drepturilor și obligațiilor părților din raportul de drept material fiscal.

Art. 17. Subiectele raportului juridic fiscal. (1)^[2] Subiecte ale raportului juridic fiscal sunt statul, unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, definite potrivit Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, contribuabilul, precum și alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul acestui raport.

(2) *Contribuabilul* este orice persoană fizică ori juridică sau orice altă entitate fără personalitate juridică ce datorează impozite, taxe, contribuții și alte sume bugetului general consolidat, în condițiile legii.

(3)^[3] Statul este reprezentat de Ministerul Economiei și Finanțelor prin Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile sale subordonate cu personalitate juridică.

[1] Alin. (2) al art. 14 a fost introdus prin art. I pct. 3 din O.G. nr. 29/2011.

[2] Alin. (1) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din O.G. nr. 29/2011.

[3] Alin. (3) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din O.G. nr. 47/2007.

(4)^[1] Unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor sunt reprezentate de autoritățile administrației publice locale, precum și de compartimentele de specialitate ale acestora, în limita atribuțiilor delegate de către autoritățile respective.

(5)^[2] Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile subordonate acesteia, precum și compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale sunt denumite în prezentul cod *organe fiscale*.

Art. 18. Împuternicirii. (1) În relațiile cu organul fiscal contribuabilul poate fi reprezentat printr-un împuternicit. Conținutul și limitele reprezentării sunt cele cuprinse în împuternicire sau stabilite de lege, după caz. Desemnarea unui împuternicit nu îl împiedică pe contribuabil să își îndeplinească personal obligațiile fiscale, chiar dacă nu a procedat la revocarea împuternicirii potrivit alin. (2).

(2)^[3] Împuternicitul este obligat să depună la organul fiscal actul de împuternicire, în original sau în copie legalizată. Revocarea împuternicirii operează față de organul fiscal de la data depunerii actului de revocare.

(3) În cazul reprezentării contribuabililor în relațiile cu organele fiscale prin avocat, forma și conținutul împuternicirii sunt cele prevăzute de dispozițiile legale privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

(4) Contribuabilul fără domiciliu fiscal în România, care are obligația de a depune declarații la organele fiscale, trebuie să desemneze un împuternicit, cu domiciliul fiscal în România, care să îndeplinească, în numele și din averea contribuabilului, obligațiile acestuia din urmă față de organul fiscal.

(5) Prevederile prezentului articol sunt aplicabile și reprezentanților fiscali desemnați potrivit Codului fiscal, dacă legea nu prevede altfel.

Norme metodologice:

18.1. Desemnarea reprezentantului fiscal de către persoanele impozabile stabilite în străinătate, care realizează operațiuni supuse taxei pe valoarea adăugată pe teritoriul României, se face potrivit art. 151 (*devenit art. 155, ca urmare a ultimei republicări – n.r.*) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Codul fiscal*.

Notă: A se vedea Ordinul președintelui A.N.A.F. nr. 2157/2010 privind depunerea prin mijloace electronice a formularului (318) „Cerere de rambursare a taxei pe valoarea adăugată pentru persoanele impozabile stabilite în România, depusă potrivit art. 147² alin. (2) din Codul fiscal” și a formularului (319) „Declarație de ajustare a pro-ratei, potrivit dispozițiilor art. 147² alin.(2) din Codul fiscal și ale pct. 49¹ alin. (8) din normele metodologice” (M. Of. nr. 478 din 13 iulie 2010).

^[1] Alin. (4) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din O.G. nr. 29/2011.

^[2] Alin. (5) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din O.U.G. nr. 19/2008.

^[3] Alin. (2) al art. 18 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I din Legea nr. 324/2009.